

FIȘA DISCIPLINEI
anul universitar 2023-2024

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ	Universitatea Babeș-Bolyai
1.2. Facultatea	de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	de Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Artă sacră
1.5. Ciclul de studii	NIVEL MASTER
1.6. Programul de studii	Predare în limba română Curs - Atelier- Seminar - Laborator la zi - cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Instrumente de cunoaștere și cercetare în reconfigurarea discursului plastic al compoziției artei sacre contemporane I			2.2. Cod disciplină	OMR4021		
2.3. Titularul activității de curs	lect. Univ. Dr. Marius Dan GHENESCU						
2.4. Titularul activității de seminar	lect. Univ. Dr. Marius Dan GHENESCU						
2.5. Anul de studiu	I	2.6. Semestrul	2	2.7. Tipul de evaluare :	E	2.8. Regimul disciplinei	DSIN

3. Timpul total estimat

3.1. Număr ore pe săptămână	4	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/laborator	2
3.4. Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5. curs	28	3.6. seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp de studiu individual					ore
<ul style="list-style-type: none"> Documentare suplimentară în bibliotecă, pe baza listelor bibliografice indicate de titular de curs. 					10
<ul style="list-style-type: none"> Documentare suplimentară în spații special amenajate pentru acte culturale: spații muzeale; galerii de artă ale uniunilor artiștilor plastici, private și alternative; târguri de artă; spații ecleziale, biserici și capele; spații instituționale, Galeria PunctForte; ateliere de creații. 					10
<ul style="list-style-type: none"> Comentarii pe imagini date de titularul de curs 					10
<ul style="list-style-type: none"> Argumentarea temei primite de la titularul de curs 					10
<ul style="list-style-type: none"> Studii comparative pe surse verificate și indicate de titularul de curs 					10
<ul style="list-style-type: none"> Mentorat artistic oferit de titularul de curs în Atelierul Luca 					10
<ul style="list-style-type: none"> Activități practice de atelier, adică ore gratuite, facultative, oferite de titularul de curs în Atelierul Luca, în funcție de orarul acestuia 					10
<ul style="list-style-type: none"> Implicarea în proiectele Luca propuse de titularul de curs în concordanță 					14

cu temele propuse în actul didactic		
<ul style="list-style-type: none"> Exersarea conceptului de expoziție, panotare, inițiere în arta curatoriatului artistic 		10
Total ore activități individuale		94
3.7 Total ore studiu individual	94	
3.8 Total ore din planul de învățământ	56	
3.9 Total ore pe semestru	150	
3.10 Numărul de credite	5	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. De curriculum	Nu este cazul
4.2. De competențe	Aptitudini artistice plastice

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. De desfășurare a cursului / atelier	<p>1.Sala de atelier cu dotările necesare: -12 mese de lucru; -3 mese pentru lectură; -o masă de anluminură; -biblioteca tematică de arte vizual; -instrumente și materiale specifice în domeniul de arte vizuale: tempera-pigmenți, culori acrilice, palete, liniare, pensule și penițe de diferite mărimi, suporturi -pânze, blaturi de lemn, hârtie.</p> <p>2.Spațiul de expuneri temporare „Galeria Itinerantă PunctForte”, dotat cu simeze.</p> <p>3.Sesiuni de documentare și predare aplicată a materiei în spații publice de cultură, muzeale, ecleziale, galerii, biblioteci, școli de vară, simpozioane artistice, saloane de artă, etc. (pe plan local, național și internațional):</p> <p>3.1.Expoziție personală a cadrului didactic - predare aplicată;</p> <p>3.2.Expoziție colectivă cu participarea cadrului didactic -predare aplicată;</p> <p>3.3.Debuturi expoziționale ale studenților - predare aplicată;</p> <p>3.4.Expoziție colectivă a studenților cu participarea cadrului didactic -predare aplicată.</p> <p>4.Sesiuni de comunicări, prelegeri, simpozioane științifice, lansări-prezentări de carte, direcționate pe specificul materiei, atât în spațiul instituțional cât și în cel public.</p>
--	--

<p>5.2. De desfășurarea a seminarului/laboratorului / atelier</p>	<p>1.Sala de atelier cu dotările necesare: -12 mese de lucru; -3 mese pentru lectură; -o masă de anluminură; -biblioteca tematică de arte vizual; -instrumente și materiale specifice în domeniul de arte vizuale: tempera-pigmenți, culori acrilice, palete, liniare, pensule și penițe de diferite mărimi, suporturi -pânze, blaturi de lemn, hârtie.</p> <p>2.Spațiul de expuneri temporare „Galeria Itinerantă PunctForte”, dotat cu simeze.</p> <p>3.Sesiuni de documentare și predare aplicată a materiei în spații publice de cultură, muzeale, ecleziale, galerii, biblioteci, școli de vară-practică, simpozioane artistice, saloane de artă, etc. (pe plan local, național și internațional):</p> <p>3.1.Expoziție personală a cadrului didactic - predare aplicată;</p> <p>3.2.Expoziție colectivă cu participarea cadrului didactic -predare aplicată;</p> <p>3.3.Debuturi expoziționale ale studenților - predare aplicată;</p> <p>3.4.Expoziție colectivă a studenților cu participarea cadrului didactic -predare aplicată.</p> <p>4.Sesiuni de comunicări, prelegeri, simpozioane științifice, lansări-presentări de carte, direcționate pe specificul materiei, atât în spațiul instituțional cât și în cel public.</p> <p>5.Discuții colective și individuale pe proiecte atât în spațiul instituțional cât și în cel public.</p>
---	--

6. Competențe specifice acumulate

<p>Competențe profesionale</p>	<p>C1. Compoziția în arta vizuală și arta sacră – identificarea curentelor artistice</p> <p>C2. Evidențierea unor biografii selective ale artiștilor consacrați</p> <p>C3. Moduri de interpretare plastică a compozițiilor artiștilor consacrați expuse în antiteză cu metodele plastice moderne - Studii comparative și interpretări</p> <p>C4. Capacitatea de a se adapta diferitelor tipuri de exprimare plastică în funcție de destinație</p> <p>C.5. Dobândirea unor strategii curatoriale</p>
<p>Competențe transversale</p>	<p>- CT1. Dobândirea unei conștiințe artistice asumate în creație</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Aprofundarea instrumentelor de cunoaștere și cercetare în reconfigurarea discursului plastic al compoziției artei sacre contemporane
7.2 Obiectivele specifice	<p>7.2.1. Capacitatea de a realiza o sintetizare a unei abordări anume a compozițiilor de referință în artă</p> <p>7.2.2. Cunoașterea comparativă a stilisticii și a conceptelor ideatice din arta vizuală și arta sacră (tradițională și contemporană)</p> <p>7.2.3. Capacitatea de a sintetiza și de a reinterpretă anumite abordări a artiștilor consacrați</p> <p>7.2.4. Capacitatea de a dobândi acea conștiință artistică asumată în creație</p>

8. Conținuturi

8.1. Master an I semestrul II

Curs: Instrumente de cunoaștere și cercetare în reconfigurarea discursului plastic al compoziției artei sacre contemporane I

Domenii de competență:

- Anluminura : manuscrisul miniat, aplicații ale ornamenticii universale acordând o atenție specială revalorizării specificului tradițional românesc, grafica de carte;
- Icoana : icoana tradițională, reinterpretări iconografice contemporane, aplicații: altarul de familie-poliptic, icoana portativă; pe diferite suporturi: lemn, pânză, hârtie manuală, metal, piatră, lut ars;
- Pict-obiect : personalizarea obiectelor de cult; batista de anafură; Sculptură-Modelaj: personalizarea mobilierului bisericesc;
- Pictura monumentală : compoziții murale în tehnica pastel, „a secco” și mixt;
- Pictura de șevalet : ipostaze ale portretului: portrete votive, portrete comemorative, portrete de ierarhi, etc.; peisaj; interpretări contemporane, elaborarea de compoziții cu conotații religioase a căror arie de investigare e permisibilă de la impresionism, expresionism, abstracționism, conceptualism (Ready made - apropierea unor obiecte din viața cotidiană de către un artist pentru a le re-prezenta într-un context nou artistic), minimalism, instalație, land-art.

8.1. Tematică pentru curs	Metode de predare	Observații
<i>Ateliere de exersări tradiționale și reconfigurări contemporane I</i>	Prelegere Videoprojector Biblioteca Calculator	2ore Curs teoretic
1. Pasul 1: Prezentarea materialului documentar Schite-studii de analiză a materialului propus	Prelegere Materiale didactice imprimare	2ore Curs teoretic

2. Pasul 2: Propuneri de concepte compoziționale - Aplicații practice	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2ore Atelier
3.Pasul 3: Selecția propunerilor- Aplicații practice	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2ore Atelier
4. Pasul 4: Construcția conceptului final- Aplicații practice	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2ore Atelier
5. Pasul 5: Construcția conceptului final- Aplicații practice	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2ore Atelier
6 . Pași în elaborarea unui concept de curatoriart artistic	Prezentări de expoziții Exersări de panotare Prelegere Videoproiector Calculator	2ore Atelier Galerie de artă Muzeu de artă Spații alternative
7. Extensia conceptului iconografic în arta vizuală contemporană I	Prelegere Videoproiector Biblioteca Calculator	2ore Curs teoretic
8. Pasul 1: Prezentarea materialului documentar Schite- studii de analiză a materialului propus	Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2ore Curs teoretic
9. Pasul 2: Propuneri de concepte compoziționale - Aplicații practice	Prelegere Videoproiector Biblioteca Calculator	2ore Atelier
10.Pasul 3: Selecția propunerilor- Aplicații practice		
11. Pasul 4: Construcția conceptului final- Aplicații practice	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2ore Atelier
12. Pasul 5: Construcția conceptului final- Aplicații practice	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2ore Atelier
13. Pasul 6: Construcția conceptului final- Aplicații practice	Prelegere Videoproiector Materiale didactice imprimare	2ore Atelier

<p>14. Evaluare în sesiunea normală și de restanțe</p>	<p>Dosarul complet de evaluare practică și teoretică semestrială:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea etapelor procesului de elaborare a proiectului/ compoziției de la introducerea în temă → până la finalizarea proiectului - Participări obligatorii, on site sau on line, în cadrul actelor didactice instituționale științifice și artistice, inițiate și coordonate de cadrul didactic titular al cursului de Compoziție: ▶ Prelegeri/Conferințe ▶ Simpozioane ▶ Expoziții ▶ Vernisaje ▶ Lansări de carte ▶ practică ▶ școli de vară ▶ participarea cu lucrări științifice /artistice a studentului, în cadrul actelor didactice, menționate mai sus, selectate de titularul de curs ▶ în cazul în care actele didactice, menționate mai sus, se suprapun cu orele de curs/seminar, participarea studenților devine obligatorie în momentul în care respectiva acțiune este acceptată și aprobată de către decanat - Menționarea și descrierea sintetică a elementelor de originalitate propuse în cadrul temei - Încadrarea în cerințele propuse de titularul de curs - Încadrarea în termen pentru finalizarea lucrării practice (cursuri și seminarii, adăugându-se orele facultative oferite de cadrul didactic) -implicarea reală coordonator a studentului în procesul elaborării temei propusă de titularul cursului -prezența obligatorie la toate actele didactice din perioada anului universitar 1 oct.→30 sept. (curs, seminar, prelegeri, conferințe, simpozioane, practică, școli de vară, expoziții-vernisaaje, vizite de documentare în expoziții, etc. <p>Nota finală constă în media dintre Fișa de evaluare (care cuprinde evaluarea dosarului cu activitățile semestriale) și lucrarea practică</p>	<p>2-5 ore</p> <p>Evaluarea dosarului complet de evaluare practică și teoretică semestrială</p> <p>Scris și practic după caz</p>
---	--	---

8.2 Seminar		
Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schیțe Eboșe	2 ore fizice Susținere teoretică
1. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Susținere teoretică
2. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Susținere teoretică
3. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
4. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
5. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
6. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
7. Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schیțe Eboșe	2 ore fizice Susținere teoretică
8. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
9. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
10. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier

11. Bibliografie și documentare individuală	Dialog, dezbateri Schite Eboșe	2 ore fizice Susținere teoretică
12. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
13. Aplicații practice: Realizarea compoziției pe etape progresive	Dialog, dezbateri Prelegere Materiale didactice imprimare Intervenții practice	2 ore fizice Atelier
14. Evaluarea în sesiunea normală și de restanțe se realizează alături de Evaluarea în sesiunea normală și de restanțe a cursului	-Discuții permanente adaptate gândirii/caracterului/firii fiecărui student în elaborarea proiectului/ compoziției: de la introducerea în temă → până la finalizarea proiectului -operarea corecturilor solicitate de titularul de curs. Nota finală constă în media dintre Fișa de evaluare (care cuprinde evaluarea dosarului cu activitățile) și lucrarea practică	2-5 ore Evaluarea dosarului complet de evaluare practică și teoretică semestrială Scris și practic după caz

9. BIBLIOGRAFIE GENERALĂ:

- Bartos, Mihaly, Jenő, *Compoziția în pictură*, Editura Polirom, 2016
- Ailicăi, Cornel, *Introducere în gramatica limbajului vizual*, Editura Dacia, Cluj-Napoca, 1982.
- Andreescu, Ana, *Arta cărții. Cartea Românească Veche 1508-1700*, Editura Capitel, București, 2006.
- Buluță, Gheorghe, *Manuscrise miniaturate și ornate românești în colecții din Austria*, Editura Meridiane, București, 1990
- Fingernagel, Andreas; Gastgeber, Christian, *The most beautiful Bibles*, Österreichische Nationalbibliothek, Editura Taschen, Vienna, 2008.
- Popescu-Vîlcea, G., *Un manuscris al Voievodului Ieremia Movilă*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Popescu-Vîlcea, G., *Miniatura românească*, Editura Meridiane, București, 1981.
- Tugearu, Liliana, *Miniatura și ornamentul manuscriselor din colecția de artă medievală românească, Volumul I: Manuscrise bizantine și grecești medievale târzii*, Muzeul Național de Artă al României-catalog, București, 1996.
- Barbu, Daniel, *Manuscrise bizantine în colecții din România*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Baggley, John, *Icoanele și semnificația lor duhovnicească. Porți spre veșnicie*, traducere de Ioana și Florin Caragiu, Editura Σοφία, București, 2004.
- Beaux Arts*, revistă de arte vizuale, Paris.
- Bell, Julian, *Oglinda Lumii. O nouă Istorie a Artei*, traducători: Bogdan Lepădatu, Tania Șiperco, Adrian Buz și Valentin Sălăgeanu, Editura Vellant, București, 2007.
- Besançon, Alain, *Imaginea interzisă. Istoria intelectuală a iconoclasmului de la Platon la Kandinski*, Editura Humanitas, București, 1994.
- Biblia sau Sfânta Scriptură Ediție jubiliară a Sfântului Sinod*, tipărită cu binecuvântarea și prefața Preafericitului Părinte Teoctist, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2001.
- Botez, Adriana Crainic, *Istoria Artelor Plastice Antichitatea și evul mediu*, volumul I, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1996.
- Boghiu, Sofian, Arhim., *Chipul Mântuitorului în iconografie*, Editura Bizantină, București, 2001.
- Bunge, Gabriel, Ieromonah, *Icoana Sfintei Treimi a Cuviosului Andrei Rubliov*, traducere și cuvânt înainte de diac. Ioan Ică jr., Editura Deisis, Sibiu, 1996.

- Cartianu, Virginia; Dene, Viorica, *Miniatura medievală în Anglia*, Editura Meridiane, Sibiu, 1980.
- Florenski, Pavel, *Iconostasul*, Editura Anastasia, București, 1994.
- Grabar, André, *Le premier art chrétien*, Editura Gallimand, Paris, 1986.
- Grabar, André, *Les voies de la création en iconographie chrétienne*, Editura Flammarion, Paris, 1979.
- Gramatopol, Mihai, *Curenți și sinteze. Portretul roman în România*, Editura Meridiane, București, 1985.
- Lazarev, V., *Istoria Artei Bizantine*, Volumele I - III, Editura Meridiane, București, 1980.
- Nimigeanu, Viorel, *Pictura bisericilor ortodoxe din Transilvania în secolul XX*, Editura Palimpsest, București, 2010.
- Ozolin, Nikolai, *Iconografia ortodoxă a Cincizecimii*, Editura Patmos, București, 2002.
- Papaioannou, Kostas, *La Peinture Byzantine et Russe Recontre*, Paris, 1965.
- Pavel, Amelia, *Desenul românesc în prima jumătate a secolului XX*, Editura Meridiane, București, 1984.
- Portrete ale Fecioarei*, traducere de Hodorg Ana-Maria, Editura Aquila'93, Oradea, 2006.
- Quenot, Michel, *Nevoia de icoană. De vorbă cu meșterul iconar Pavel Busalaev*, traducere de Măriuca și Adrian Alexandrescu, Editura Σοφία, București, 2006.
- Quenot, Michel, *Icoana Fereastră spre absolut*, Editura Enciclopedică, București, 1993.
- Quenot, Michel, *Învieerea și Icoana*, Editura Cristiana, București, 1999.
- Quenot, Michel, *Sfidările icoanei. O altă viziune asupra lumii*, traducere de Dora Mezdrea, Editura Σοφία, București, 2004.
- Sendler, Egon, *Icoana chipul nevăzutului*, traducere de Ioana Caragiu, Florin Caragiu și monahia Ilie Doinița Teodosia, Editura Σοφία, București, 2005.
- Ștefănescu, I., D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Editura Meridiane, București, 1973.
- Tarabukin, Nikolai, M., *Sensul icoanei*, traducere de Vladimir Bulat, Editura Σοφία, București, 2008.
- Teodor, Damian, *Implicațiile intelectuale ale teologiei icoanei*, Editura Eicon, Cluj-Napoca, 2003.
- Tristan, Friédéric, *Primele imagini creștine de la simbol la icoană, secolele II-IV*, Editura Meridiane, București, 2002.
- Uspensky, Leonid, Vladimir Lossky, *Călăuziri în lumea icoane*, Editura Sofia, București, 2004.

10. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

Curs - Atelier- Seminar-Laborator- Curatoriat artistic

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 11.5 Curs și Seminar/laborator	<p>Evaluarea Dosarului de activitate în procente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea etapelor procesului de elaborare a proiectului/ compoziției de la introducerea în temă → până la finalizarea proiectului 20% - Participări obligatorii, on site sau on line, în cadrul actelor didactice instituționale științifice și artistice, inițiate și coordonate de titularul cursului 20% - Menționarea și descrierea sintetică a elementelor de originalitate propuse în cadrul temei 20% - Încadrarea în cerințele propuse de 	<p>-Discuții permanente adaptate gândirii/caracterului/firii fiecărui student în elaborarea proiectului/ compoziției: de la introducerea în temă → până la finalizarea proiectului</p> <p>-operarea corecturilor solicitate de titularul de curs</p> <p>Dosarul complet de evaluare practică și teoretică semestrială:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Descrierea etapelor procesului de elaborare a proiectului/ compoziției de la introducerea în temă → până la finalizarea proiectului - Participări obligatorii, on site sau on line, în cadrul actelor didactice instituționale științifice și artistice, inițiate și coordonate de cadrul didactic titular al cursului de Compoziție: <ul style="list-style-type: none"> ▶ Prelegeri/Conferințe ▶ Simpozioane ▶ Expoziții ▶ Vernisaje ▶ Lansări de carte ▶ practică ▶ școli de vară ▶ participarea cu lucrări științifice /artistice a studentului, în cadrul actelor didactice, menționate mai sus, selectate de titularul de curs ▶ în cazul în care actele didactice, menționate mai sus, se suprapun cu orele de curs/seminar, participarea studenților devine obligatorie în momentul în care 	<p>Lucrarea practică 30%</p> <p>Dosar de activitate semestrială 70%</p> <p>Curs 95%</p> <p>Seminarii 5%</p>

	<p>titularul de curs 20%</p> <p>-prezența la curs și seminarii 10%</p> <p>-Prezența la cursurile facultative 10%</p> <p>Evaluarea lucrării practice semestriale este cuprinsă în fișa de evaluare. După caz, se va realiza și o altă lucrare practică, pe loc, în cadrul examenului de evaluare semestrială, care se va desfășura în Atelierul Luca, punându-se accent pe</p> <p>-creativitatea și originalitatea compoziției</p> <p>.</p>	<p>respectiva acțiune este acceptată și aprobată de către decanat</p> <p>- Menționarea și descrierea sintetică a elementelor de originalitate propuse în cadrul temei</p> <p>- Încadrarea în cerințele propuse de titularul de curs</p> <p>- Încadrarea în termen pentru finalizarea lucrării practice (cursuri și seminarii, adăugându-se orele facultative oferite de cadrul didactic)</p> <p>-implicarea reală coordonator a studentului în procesul elaborării temei propusă de titularul cursului</p> <p>-prezența obligatorie la toate actele didactice din perioada anului universitar 1 oct.→30 sept. (curs, seminar, prelegeri, conferințe, simpozioane, practică, școli de vară, expoziții-vernisaaje, vizite de documentare în expoziții, etc.)</p>	
<p>11.6 Standard minim de performanță:</p>	<p>Dosarul complet de evaluare practică și teoretică semestrială menționat mai sus</p>		

Data completării
25 aprilie 2023

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

Data avizării în catedră

Semnătura director de departament